

בש"פ 9481/16 - כאמל אבו טאהא נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9481/16

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: כאמל אבו טאהא

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב'
השופטת ח' סלוטקי) במ"ת 66147-09-16 מיום
1.12.2016

תאריך הישיבה: י"א בכסלו התשע"ז (11.12.2016)

בשם העורר: עו"ד עידו פורת

בשם המשיבה: עו"ד מיכל רגב

החלטה

1. נגד העורר - ונגד שלושה נאשמים נוספים (להלן ביחד: הנאשמים) - הוגש ביום 28.9.2016 כתב אישום שעניינו פרשה של קשירת קשר בין הנאשמים לבין סוכן משטרה לשם יבוא סם מסוכן מסוג קוקאין מדרום אמריקה. מכתב האישום עולה כי הנאשמים בפרשה קשרו קשר עם העורר על מנת שיביא עבורם את הסמים שיובאו מחו"ל ממקום המסירה שנקבע מראש בין נאשם אחר בפרשה לבין סוכן המשטרה. כנטען, העורר הגיע לרכב שבו הניחה משטרת ישראל - באמצעות הסוכן - סם מסוג קוקאין במשקל שלושה ק"ג, פתח את תא המטען והוציא את התיק שבו הוחזקו הסמים. בסמוך לכך, הוא נעצר על ידי שוטרים שהיו במקום. על רקע זה הואשם העורר בעבירות של קשירת

קשר לפשע והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית.

2. בדיון שהתקיים ביום 26.10.2016 הסכים בא כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לו. בנתון לכך הורה בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ח' סלוטקי) על עריכת תסקיר בעניינו של העורר (להלן: התסקיר). מהתסקיר עולה כי לעורר עבר פלילי, הכולל עונשי מאסר בפועל בגין עבירות סמים, עבירות רכוש ועבירות תעבורה. שירות המבחן ציין כי העורר ביטא "תסכול ואכזבה" נוכח מעצרו הנוכחי; וכי לדבריו זה מספר שנים שהוא "מנהל אורח חיים יציב". צוין כי מדברי העורר בלט צורך לקבלת טיפול מצד גורמי טיפול רלוונטיים. אשר להערכת המסוכנות הנשקפת מהעורר התרשם שירות המבחן כי ניכר שהעורר "מתקשה להתמודד עם לחצים ותסכולים ולהציב לעצמו גבולות ברורים בצורה מספקת להתנהגות נורמטיבית". צוין כי העורר הוא בעל "קשיים בהפנמת גבולות והיענות לחוקים". בצד האמור, שירות המבחן עמד על כך שבשנים האחרונות פועל העורר על מנת לשקם את מצבו ולערוך שינוי חיובי בחייו. בנתון לאמור, העריך שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון בינונית עד גבוהה להישנות התנהגות עבריינית מצד העורר. אשר לחלופה שהוצעה על ידי העורר - מעצר בבית הוריו בתל שבע בפיקוח הוריו וקרובי משפחתו - ציין שירות המבחן כי יש בחלופה האמורה כדי להפחית את הסיכון, זאת נוכח התרשמותו החיובית של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים. עוד המליץ שירות המבחן כי בצד שחרור של העורר לחלופה האמורה, יוטל על העורר צו פיקוח מעצר לתקופה של 6 חודשים, וזאת על מנת לסייע לו להתמודד עם התנאים המגבילים. לבסוף צוין כי ככל שתתקבל ההמלצה האמורה, תבחן האפשרות לשלב את העורר בקבוצה טיפולית של עצורי בית.

3. ביום 1.12.2016 הורה בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ח' סלוטקי) על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. תחילה, ציין בית המשפט כי בא כוחו של העורר אינו כופר בקיומן של ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לו; וכי בכך קמה נגדו עילת מעצר סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). מכאן נפנה בית המשפט לבחון אם ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר בדרך של שחרורו לחלופת מעצר. בית המשפט עמד על הכלל שלפיו רק במקרים חריגים "ישוחררו אלה העוסקים בסחר בסמים לחלופת מעצר, וזאת בשל המסוכנות הרבה הנשקפת מהם לשלום הציבור". בנתון לכך נקבע כי עניינו של העורר אינו נופל בגדר החריגים האמורים, וזאת חרף המלצתו החיובית של שירות המבחן. נקבע כי העבירות המיוחסות לעורר הן במדרג החמור של עבירות הסמים, זאת נוכח הכמות הגדולה של סמים שנתפסה בחזקתו (שלושה ק"ג). לכך הוסיף בית המשפט כי העורר הוא בעל עבר פלילי - בין היתר - של עבירות סמים, שבגינן אף נדון לעונש מאסר בפועל. לפיכך, נקבע, לא ניתן להקיש מהפסיקה שאליה הפנה בא כוחו של העורר - שעניינה בנאשמים בעלי עבר נקי - למקרה דנן. על יסוד דברים אלה, ובשים לב לאמור בתסקיר אשר לקושי של העורר להתמודד עם לחצים ותסכולים, כמו גם לקשר של העורר לסוחרים סמים כעולה - לכאורה - מכתב האישום, נקבע כי עניינו של העורר אינו מצדיק חריגה מהכלל של מעצר עד תום ההליכים בעבירות סמים.

4. מכאן הבקשה שלפניי. לדברי העורר יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר, זאת נוכח חלקו הקטן בפרשה לעומת יתר הנאשמים. נטען כי אין בחומר הראיות כדי להוכיח כי העורר היה מודע לסוג הסם ולכמותו. העורר מבקש לסמוך על המלצת שירות המבחן - כאמור - שלפיה יש לשחררו לחלופה שהוצעה. אשר לעברו הפלילי, ציין העורר כי הוא שינה דרכיו בשנים האחרונות והוא שומר על יציבות תעסוקתית, כאמור בתסקיר. בנתון לכל אלה - נטען - יש להורות על שחרורו לחלופה.

5. ביום 11.12.2016 קיימתי דיון בערר. בא כוח העורר חזר על טענותיו האמורות וביקש להפנות לפסיקה, שבגדרה - לטענתו - שוחררו נאשמים בעבירות סמים, שבדומה לעניינו של העורר, חלקם בפרשה היה שולי. המשיבה

מנגד סמכה ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי. נטען כי פסיקתו של בית משפט זה עמדה לא אחת על המסוכנות הרבה הנשקפת ממי שהואשם בעבירות סמים, גם אם חלקו בפרשה היה ב"מעגל השני". לכך הוסיפה המשיבה כי עברו הפלילי של העורר - הכולל הרשעה בעבירות סמים - מעיד על מסוכנותו; וכי אף הערכת שירות המבחן הייתה כי נשקפת ממנו מסוכנות ברמה בינונית עד גבוהה.

6. לאחר שעיינתי בערר ובצרופותיו, והאזנתי לטענות הצדדים בדיון, באתי לכלל מסקנה כי אין בידי להיעתר לו. כאמור מעלה, העבירות שבהן מואשם העורר מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, ומחייבות ככלל מעצר עד תום ההליכים (בש"פ 8585/15 בן לולו נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (23.12.2015) (להלן: עניין בן לולו)). זאת נוכח החשש שמא יבצע הנאשם עבירות סמים נוספות בעודו נתון בחלופת מעצר עבור "בצע כסף" או בעבור טובות הנאה אחרות (בש"פ 2411/15 מדינת ישראל נ' דנה, פסקה 19 (21.4.2015)). ביסוד התפיסה האמורה עומד הצורך בגדיעת שרשרת שיווק הסם והפצתו, שכן כידוע שרשרת זו מורכבת לא אחת ממספר חוליות אשר מופעלות על ידי אנשים שונים שלכל אחת מהן תרומה כלשהי להפצת הסמים. על רקע זה נקבע כי "כל חוליה וחוליה בשרשרת הברחת הסם מקימה חזקת מסוכנות לציבור ומובילה ככלל להותרת הנאשם במעצר עד תום ההליכים" (בש"פ 6788/13 זנון נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (17.11.2013)). בצד האמור נפסק כי במקרים המתאימים יכול בית המשפט להורות על שחרורו של נאשם בעבירות כאמור לחלופת מעצר שיש בכוחה לאיין את המסוכנות באופן מניח את הדעת. כך למשל נקבע כי ניתן להורות על שחרורו ממעצר של מי שהוא "אדם נורמטיבי ללא עבר פלילי, או כאשר מדובר במי שאינו 'נטוע' בעולם עבריינות הסמים" (עניין בן לולו, פסקה 5).

7. אני סבור כי עניינו של העורר בא בגדרי החריגים האמורים, שכן לא שוכנעתי שיש בכוחה של החלופה המוצעת כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. אמנם, שירות המבחן העריך כי יש בכוחה של החלופה המוצעת על ידי העורר כדי לספק מענה מניח את הדעת בנסיבות העניין, ואולם - כידוע - בית המשפט אינו מחויב להמלצותיו של שירות המבחן, ותסקיר המעצר אינו כובל את שיקול דעתו (בש"פ 1134/12 מדינת ישראל נ' בר ציון, פסקה 12 (9.2.2012)). העורר לא חלק לפניי על קיומן של ראיות לכאורה בעניינו, ואך ביקש להבחין בינו לבין יתר הנאשמים בפרשה נוכח תפקידו ה"שולי" - לטענתו - בביצוע העבירות. לדעתי בנסיבות העניין אין בכך כדי להסיט את הכף לטובת שחרורו לחלופת מעצר, זאת נוכח הסיכון הנשקף מהעורר. במקרה דנן, העבירה המיוחסת לעורר היא במדרג החמור של עבירות הסמים, נוכח הכמות הגדולה של סם מסוג קוקאין שנתפסה בחזקתו. לכך יש להוסיף את עברו הפלילי של העורר בכלל ובעבירות הסמים בפרט. מתדפיס המידע הפלילי שהגישה המשיבה לעיוני עולה כי לעורר - כאמור - עבר פלילי מכביד, שבגדרו אף הורשע בעבירות סמים ונדון לעונש של 39 חודשי מאסר בפועל. לא למותר לציין כי אף שירות המבחן התרשם כי המסוכנות הנשקפת מהעורר היא ברמה בינונית עד גבוהה; וכי הוא מתקשה בהפנמת גבולות ובהיענות לחוקים ולמגבלות שהוטלו עליו. בנסיבות אלו, אין בכוחה של החלופה המוצעת כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר בנקודת הזמן הנוכחית.

הערר נדחה אפוא. העורר יוותר במעצר עד לתום ההליכים נגדו.

ניתנה היום, י"ב בכסלו התשע"ז (12.12.2016).

